

ادبیان روز

روش‌های تحقیق دیجیتال

نویسنده:

کاترین داوسون

مترجمان:

علی اکبر حدادی هرنندی

سحر اسماعیلی

www.ketab.ir

مشخصات کتاب

سرشناسه: کاترین داوسون

عنوان و نام پدیدآور: روش های تحقیق دیجیتال

نویسنده: کاترین داوسون

مترجمان: علی اکبر حدادی هرنزی

سحر اسماعیلی

مشخصات نشر: تهران: ادیبان روز، ۱۴۰۲

مشخصات ظاهری: ۳۷۸ صفحه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۹۲-۷۷-۱

عنوان اصلی: A-Z of digital research methods

۲۰۱۹

ده بندی کنگره: Q۱۸۰/۵۵

رده بندی دیویی: ۰۰۱/۴۲

شماره کتابشناسی ملی: ۹۶۷۱۳۱۱۹۶

دست اندرکاران

صفحه آرا: فاطمه رحمتی

طراح جلد: رضا رضوانی

شماره کاد: ۵۰۰ جلد

قیمت: ۳۹۵۰۰۰ تومان

تاریخ انتشار: ۱۴۰۲

نوبت چاپ: اول

چاپ و صحافی: سرمدی

انتشارات ادیبان روز

ناشر تخصصی کتاب های مدیریت،
بازاریابی، کسب و کار و تبلیغات

کلیه حقوق این اثر متعلق به انتشارات ادیبان روز
می باشد و هر گونه استفاده از این کتاب (کپی،
تکثیر، استفاده در کارگاه های آموزشی) بدون اجازه
ناشر پیگرد قانونی دارد.

آدرس: تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین،

پلاک ۳۰۰، طبقه اول واحد ۴

تلفن ۱۵-۶۶۹۵۶۸۱۲

مجموعه کامل روش های تحقیق دیجیتال

راهنمای پیش رو که به ترتیب حروف الفبا تنظیم شده است، اطلاعاتی را به صورت فشرده در خصوص انواع روش های تحقیق دیجیتال ارائه می دهد. این راهنما، ضمن معرفی اطلاعات مقدماتی و کاربرد آن ها در عمل، دستاوردهای تحقیقاتی بیشتری را نیز عرضه می کند. زمینه تحقیقات دیجیتال حوزه ای است که معمولاً با ابهاماتی همراه است. از همین رو، «مجموعه کامل روش های تحقیق دیجیتال» مخاطب را قادر خواهد ساخت تا بتواند مسیرش را در این زمینه تحقیقاتی بیابد، و درعین حال به بررسی و تبیین ابعاد نظری، اخلاقی، و حقوقی مرتبط با هر یک از روش های تحقیقاتی نیز خواهد پرداخت.

داوسون در کتاب خود در ۶ فصل، به بحث درباره طیف وسیعی از روش های کمی و کیفی در تحقیقات دیجیتال پرداخته است که از جمله شامل روش های متنی، عددی، جغرافیایی و سمعی بصری می شوند. این کتاب حاوی بحالات بازتابی، منابع مفید، و متون کلیدی از زنده ای است تا هم خوانندگان را به بررسی و استفاده این روش ها ترغیب کند و هم آن ها را به درکی صحیح از مزایا، معایب، و کاربردهای مناسب هر روش برساند.

مجموعه کامل روش های تحقیق دیجیتال سرآغازی عالی برای تمامی دانشجویان و دانش پژوهانی است که به کاربرد روش های تحقیق دیجیتال در حوزه علوم اجتماعی و علوم رایانه ای علاقه مند هستند.

کاترین داوسون یک محقق و نویسنده آزاد است که حوزه تخصصی کار او شامل تدریس و استفاده از روش های تحقیقاتی می شود. از جمله فعالیت های خانم داوسون می توان به تدریس دوره های روش های تحقیق در دانشگاه های بریتانیا، انجام پروژه های تحقیقاتی مختلف با استفاده از روش های کمی، کیفی، و ترکیبی، و همچنین نوشتارهای متعدد در خصوص روش ها و تکنیک های تحقیق، اشاره کرد.

صفحه	عنوان
۱۳	مقدمه
۱۷	فصل اول : شبیه سازی و مدل سازی مبتنی بر عامل
۲۱	فصل دوم : آنالیز آوایی
۲۷	فصل سوم : تجزیه و تحلیل داده بزرگ
۳۱	فصل چهارم : تحلیلگر تجارت
۳۷	فصل پنجم : تحلیل خوشه ای
۴۳	فصل ششم : کدگذاری و بازیابی
۴۹	فصل هفتم : شبیه سازی و مدل سازی کامپیوتری
۵۵	فصل هشتم : مصاحبه به کمک رایانه
۶۱	فصل نهم : نرم افزار تحلیل داده های کیفی
۶۵	فصل دهم : تجزیه و تحلیل داده
۷۱	فصل یازدهم : جمع آوری و تبدیل داده
۷۷	فصل دوازدهم : داده کاوی
۸۳	فصل سیزدهم : مصورسازی داده
۸۹	فصل چهاردهم : قوم نگاری دیجیتال
۹۵	فصل پانزدهم : قصه گویی دیجیتال
۱۰۱	فصل شانزدهم : روش های بصری دیجیتال
۱۰۷	فصل هفدهم : داده کاوی آموزشی
۱۱۳	فصل هجدهم : قوم کاوی
۱۱۷	فصل نوزدهم : تحقیق پیرامون ردیابی چشمی

۱۲۳	فصل بیستم : تجزیه و تحلیل بازی
۱۲۹	فصل بیست و یکم : تجزیه و تحلیل مکانی
۱۳۵	فصل بیست و دوم : تجزیه و تحلیل منابع انسانی
۱۴۱	فصل بیست و سوم : بازیابی اطلاعات
۱۴۷	فصل بیست و چهارم : تجزیه و تحلیل یادگیری
۱۵۳	فصل بیست و پنجم : تجزیه و تحلیل لینک
۱۵۷	فصل بیست و ششم : پاسخ مخاطبان به صورت زنده
۱۶۳	فصل بیست و هفتم : آگاهی از موقعیت مکانی و مکان یابی
۱۶۹	فصل بیست و هشتم : تجزیه و تحلیل گزارش
۱۷۵	فصل بیست و نهم : یادگیری ماشینی
۱۸۱	فصل سی ام : دفتر یادداشت روزانه تلفن همراه
۱۸۷	فصل سی و یکم : قوم نگاری تلفن همراه
۱۹۳	فصل سی و دوم : روش های تلفن همراه
۱۹۹	فصل سی و سوم : مصاحبه با تلفن همراه
۲۰۵	فصل سی و چهارم : نظرسنجی تلفن همراه
۲۱۱	فصل سی و پنجم : پردازش تحلیلی برخط
۲۱۷	فصل سی و ششم : ابزار همکاری برخط
۲۲۳	فصل سی و هفتم : قوم نگاری برخط
۲۲۷	فصل سی و هشتم : آزمایش های برخط
۲۳۳	فصل سی و نهم : گروه های متمرکز برخط
۲۳۹	فصل چهل و یکم : مصاحبه های برخط
۲۴۵	فصل چهل و یکم : مشاهدات برخط

مقدمه

مجموعه کامل روش های تحقیق دیجیتال مخاطب را با طیف وسیعی از روش های تحقیق دیجیتال از جمله تحقیقات عددی، جغرافیایی، متنی، شنیداری و دیداری آشنا می کند. در اینجا، واژه «دیجیتال» اصطلاحی است جامع برای توصیف آن دسته از روش های تحقیقی که از راه حل ها و محصولات مبتنی بر رایانه (یا فناوری های الکترونیکی) برای جمع آوری و تجزیه و تحلیل داده ها استفاده می کنند. از جمله این تکنولوژی ها می توان به فناوری های برخط، تلفن همراه، مکانی، و فناوری های مبتنی بر حسگر اشاره کرد. «روش های تحقیق» ابزار و تکنیک هایی هستند که برای جمع آوری و تجزیه و تحلیل داده ها استفاده می شوند. روش شناسی (نظام و قواعدی که برای حل مسئله استفاده می شود)، تنها در صورتی مورد استفاده قرار می گیرد که مرز بین روش و روش شناسی، مبهم یا نامشخص باشد (برای نمونه) می توان به ابهام موجود بین قوم نگاری برخط و قوم نگاری دیجیتال اشاره کرد). کتاب حاضر، هم شامل روش ها و تکنیک های جدید است که عموماً با هم و در کنار هم ایجاد شده و توسعه یافته اند؛ و هم شامل روش ها و تکنیک های سنتی است که اصلاح شده اند، تغییر یافته اند یا از فناوری دیجیتال برای ایجاد و توسعه آن ها استفاده شده است (هرچند سابقه خود روش ممکن است به پیش از دوران ظهور فناوری دیجیتال برسد). برای روش های جدید به عنوان مثال می توان از تجزیه و تحلیل داده های بزرگ، یادگیری ماشینی، و پردازش تحلیلی نام برد؛ و برای روش های سنتی و برای نمونه می توان به تجسم داده ها، مصاحبه ها، پرسش نامه ها، و تحلیل شبکه های اجتماعی اشاره کرد. به علاوه در این کتاب به هر دو رویکرد کمی و کیفی پرداخته شده است که از جمله می توان به رویکردهای طبیعت گرایانه، نظرسنجی ها و آزمایش هایی که با دقت بسیار طراحی شده اند، و همچنین به مجموعه ای از اشکال مختلف داده های غیر-واکنشی اشاره کرد.

این کتاب به طور خاص برای استفاده پژوهشگران، آموزگاران و دانش پژوهانی به رشته تحریر درآمده است که عمدتاً در زمینه های آموزش، علوم اجتماعی و علوم انسانی فعال هستند. در عین حال مطالب این کتاب می تواند مورد استفاده فعالین حوزه های متعدد دیگر نیز واقع شود.

ازجمله فعالین در حوزه های: مدیریت و کسب و کار، سلامت و پرستاری، علوم اطلاعات، جغرافیای انسانی و برنامه ریزی شهری. این کتاب همچنین برای دیگران نیز مفید خواهد بود، ازجمله برای پژوهشگران مبتدی که قصد دارند پایان نامه یا پروژه تحقیقاتی خود را تکمیل کنند؛ پژوهشگران باتجربه که قصد دارند دانش خود را در خصوص روش ها و رویکردهای تحقیقات دیجیتال به-روز کنند؛ معلمین تازه کار دروس روش های تحقیق که قصد طراحی دوره یا مازول جدید روش های تحقیق را دارند و یا تمایل دارند آن را به فهرست مطالعات جانبی دانشجویان اضافه کنند؛ مدرسین فعال در حوزه روش های تحقیق که می خواهند دانش خود را درباره روش های تحقیق به-روز کنند؛ دانشجویان مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد که به دنبال انتخاب روش های تحقیقی مناسب جهت انجام پروژه دانشگاهی، پایان نامه کارشناسی ارشد، یا رساله مقطع دکتری خود هستند.

ساختار ساده این کتاب که بر اساس حروف الفبا (در زبان انگلیسی) تنظیم شده است، خواننده را قادر می سازد تا به سهولت این کتاب را از آغاز تا پایان مطالعه کند. این امر به ویژه برای دانشجویانی که دانش اندکی درباره روش های تحقیق دیجیتال دارند و احتمالاً به دنبال این هستند که روشی تحقیقی را جهت انجام پایان نامه یا رساله خود انتخاب کنند، بسیار مفید است. به علاوه، چنین ساختاری برای زمانی سودمند است که نیاز باشد در مدت زمانی کوتاه و با نگاهی اجمالی، یکی از روش های تحقیق را انتخاب کرد. این مورد، به خصوص برای معلمینی که قصد اضافه کردن مطلبی جدید به محتوای درسی خود را دارند یا می خواهند منبعی را به عنوان مرجع به فهرست مطالعات جانبی دانشجویان اضافه کنند، بسیار کارآمد خواهد بود. همچنین وجود نظم و ترتیب الفبایی در ساختار این کتاب، این امکان را به خواننده خواهد داد که بدون نگرانی از مرزبندی های موجود بین روش های تحقیقی کمی و کیفی، رویکردی مبتنی بر روش های تحقیقی ترکیبی، کمتر شناخته شده و حتی غیر سنتی را تعیین و اتخاذ کنند تا بتوانند از رهگذر این انتخاب، به پاسخی درخور برای پرسش های پژوهشی خود برسند.

هر مدخل در این کتاب شامل چهار دسته جهت آسان کردن بازگشت به موضوع است: نمای کلی، پرسش هایی برای تأمل، منابع مفید، و متون کلیدی. «نمای کلی» به بیان اطلاعات مختصری درباره هر روش می پردازد، ازجمله اطلاعات ضروری مربوط به تاریخچه، نحوه توسعه، مفاهیم معرفت شناختی، نظری و روش شناختی؛ همچنین اطلاعات عملی در خصوص اینکه هر روش چگونه، در چه زمان، و به چه دلیل استفاده می شود. بخش 'پرسش هایی برای تأمل' به طرح سؤالات مرتبطی می پردازد که به خواننده کمک می کند تا عمیق تر درباره آن روش تحقیقاتی تفکر و تأمل کند.

این پرسش‌ها در سه دسته قابل طبقه‌بندی هستند: ۱) معرفت‌شناسی، دیدگاه نظری، و روش‌شناسی؛ ۲) اخلاق جمعی، اخلاق فردی و مسائل حقوقی؛ و ۳) موارد کاربردی. این پرسش‌ها خواننده را دعوت می‌کنند تا با در نظر گرفتن جنبه‌های نظری و روش‌شناختی، در خصوص مناسب بودن یک روش برای حل مسئله تفکر کنند، نقاط ضعف و قوت هر روش را بیابند، اشکالات احتمالی در هر روش را تعیین کنند، و کاربردهای عملی و مفید هر روش را مشخص کنند. این پرسش‌ها می‌توانند موجب تشویق خواننده به تفکر عمیق‌تر شده و توسط آموزگاران در مباحث کلامی و گروهی مطرح گردند. همچنین می‌توان از این پرسش‌ها جهت طراحی تکالیف برای دانشجویان و امثال آن استفاده کرد. بخش «منابع مفید» شامل تارنماها، ابزارها، برنامه‌های کاربردی و یا برنامه‌های برخط مرتبط است. در آخر نیز بخش «متون کلیدی» به منظور راهنمایی کردن خواننده در جهت انجام تحقیقات بیشتر و تسهیل این امر، فهرستی مفید از کتب، مقالات علمی، و مقالات ژورنالی را به خواننده ارائه می‌دهد.

متن این کتاب جهت آشنا کردن خواننده با مفاهیم پایه در روش‌های تحقیق دیجیتال نوشته شده است و خواننده برای درک آن نیازمند داشتن هیچ‌گونه معلومات قبلی نیست. بنابراین، این کتاب هم برای افرادی مناسب است که به تازگی وارد حوزه تحقیقات دیجیتال شده‌اند، و هم برای آن دسته از افرادی که قصد دارند اطلاعات جدیدی درباره برخی روش‌ها کسب کنند یا اطلاعات خود را در این زمینه به‌روز کنند. هدف از پرسش‌های طرح شده در این کتاب، ترغیب خواننده به تأمل بیشتر بوده، تا شخص بتواند پس از اندیشه درباره هر یک از روش‌ها، به ارزیابی صحیح جهت استفاده یا عدم استفاده هر یک از آن‌ها در امر تدریس، ارائه پروژه، یا انجام رساله دکتری خود بپردازد. از طرفی، دانشجویان و پژوهشگران باید به این نکته مهم توجه داشته باشند که این کتاب فقط به منظور ارائه آشنایی کلی با مفاهیم این حوزه نوشته شده است. به عبارت دیگر، دانشجویان و پژوهشگران قادر نخواهند بود تنها با تکیه بر مطالب این کتاب، پروژه‌های تحقیقاتی خود را انجام داده و به پایان برسانند بلکه استفاده از منابع دیگر نیز الزامی است. درعین حال و هرچند که مطالب این کتاب به‌تنهایی کفاف انجام پروژه‌های تخصصی را نمی‌دهد، اما متن موجود در کتاب قطعاً با ارائه اطلاعات کافی در خصوص روش‌های تحقیقی مناسب فرآیند انتخاب روش را برای خواننده تسهیل کرده، و علاوه بر متون جانبی فراوان، منابع مرتبط و متعددی را معرفی کرده و نشانی آن‌ها را برای پژوهش‌های بیشتر در اختیار خواننده قرار می‌دهد.